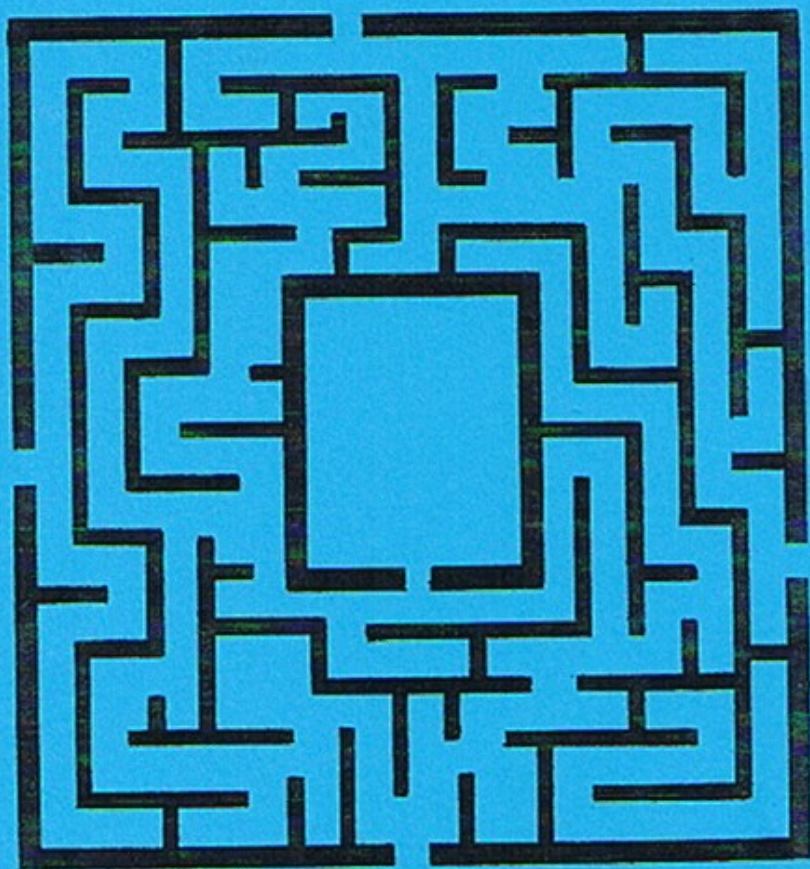

B. SKOULUND LARSEN

„FEJLTYPEN & STAVEFEJL“

System-dansk

Eftertryk ikke tilladt iflg. lov om ophavsret.

Udgivet af SKOLA-SYSTEM, Århus.

ISBN nr. 87-89689-11-9

3.udg. 5. oplag 2000

Eftertryk ikke tilladt iflg. dansk lov om ophavsrett!

Eneforhandling: **SKOLA-System**
Nordvestpassagen 79
8200 Århus N.
tlf.: 86-167707

Forord.

Indtil for få år siden eksisterede, som mange kolleger sikkert husker, Noesgaards standardiserede retskrivningsprøver, der gav dansklærere en vis mulighed for at kontrollere en klasses eller en enkelt elevs standpunkt i stavemæssig henseende.

Man havde hermed et bedømmelsesgrundlag for, hvorvidt ens undervisning var dækkende, og om man opfyldte de stigende krav til eleverne på de forskellige klassetrin.

Gennem disse prøver kunne det straks konstateres, om der var mangler hos ens klasse ved hjælp af en standardopgørelse med gruppedelevetabeller + en gennemsnitsberegning, et fortræffeligt hjælpemiddel og samtidig en betryggelse for læreren i det daglige arbejde, når man kunne notere, at prøveresultatet lå inden for elevtabelens normalgruppe.

Prøvernes værdi for læreren var dog mere problematisk, hvis man håbede på en samtidig angivelse af, hvor vanskelighederne lå gemt, når der forelå store uligheder i en klasses præstationer.

En gennemgribende analyse af hver enkelt elevs prøveresultat kunne naturligvis råde bod herpå, men forudsatte et enormt arbejde fra lærerens side, idet de nævnte staveprøver ikke var opbygget som en systematisk behandling af enkeltproblemer, men af flere i hver prøve og i tilfældig orden.

Dette sidste har foranlediget de i det følgende beskrevne prøver med en tilføjelse af, hvorledes man kan angribe de foreliggende stavemæssige (eller lydanalytiske) vanskeligheder.

.....

Krav til prøverne.

En forudsætning for, at sådanne prøver virkelig kan blive en hjælp i klassearbejdet eller i specialundervisningen, må, som antydnet ovenfor, ligge i en slags "kortlægning" af elevernes styrke/svaghed, hvilket igen forudsætter en konkret klassificering af forekommende fejltyper.

En meget omfattende undersøgelse af netop denne art er foretaget af S.A. Torstrup: "Stavefejl og fejltyper", Skolepsykologi årg. 2, nr. 1, 1965 (nærmere omtalt i "Om staveindlæring" ved B. SkouJund Larsen, "System-dansk").

Fra denne omtale gengives følgende som begrundelse for de her omtalte prøvers opbygning:

Undersøgelsen gælder en sammenligning af stavefærdighed og stavefejl hos læseklasseelever (6.læ.kl.) og elever fra 5. normalklasse.

Efter afprøvningen konstateredes flg. opdeling og procentvise fordeling af fejltypene:

- a. stumt bogstav
- b. reversaler
- c. udeladelse af lyd
- d. udeladelse af stavelse
- e. tilføjelse af lyd eller stavelse
- f. medlydsforveksling
- g. selvlydsforveksling
- h. slutnings-r
- i. medlydsfordobling
- k. forkert deling og sammensætning af ord
- l. andre fejl

Tabel 4 (ved S.A. Tordrup):

	5. kl.		6. læ.kl.	
	bedste gr.	ringeste gr.	bedste gr.	ringeste gr.
<u>fejl i %:</u>				
a.	30,54	24,97	24,72	23,82
b.	2,43	3,24	4,20	4,61
c.	10,02	11,64	11,61	12,64
d.	3,28	4,26	6,46	6,23
e.	6,07	6,30	8,03	6,80
f.	11,05	13,39	13,80	14,46
g.	10,69	12,91	13,05	14,32
h.	7,59	5,70	3,20	2,60
i.	7,53	8,64	7,03	7,50
k.	9,22	7,50	6,59	5,08
l.	1,58	1,44	1,32	1,95
(Alle talangivelser fra dr. Tordrups redegørelse.)				
Elevtal:	164	50	34	69

Af denne inddeling fremgår umiddelbart, at grupperne b, c, d, e, f, g og til dels i afhænger af lydanalyse. Grupperne h, i og k er grammatisk betinget, mens gruppe a ikke kan henregnes til nogen af disse, men danner en selvstændig fejltipe.

Denne gruppe (a) omfatter i dr. Tordrups redegørelse for normalklassernes drenge (109 elever):

stumt <u>d</u> :	385 fejl	ialt 484 fejl, hvoraf
" <u>h</u> :	76 "	de 79,5% er forårsaget af det stumme <u>d</u> !
" <u>g</u> :	19 "	
" <u>t</u> , <u>f</u> , <u>v</u> :	4 "	

For pigerne (106 elever) i normalklassen:

stumt <u>d</u> :	353 fejl	ialt 435 fejl, hvoraf
" <u>h</u> :	55 "	de 81,1% skyldes det stumme <u>d</u> !
" <u>g</u> :	25 "	
" <u>t</u> , <u>f</u> , <u>v</u> :	2 "	

For læseklasserne gør den samme tendens sig klart gældende, idet det stumme d for drengenes vedkommende tegner sig for 686 af ialt 938 fejl = 73,1% og for pigerne 466 af ialt 619 fejl = 75,3%.

.....

Ovenstående oversigt kan også anskueliggøres således:

- A. årsag: stumt bogstav
fejlgruppe a.
- B. årsag: lydanalyseringsvanskeligheder
fejlgrupperne: b, c, d, e, f, g, i.
- C. årsag: delvis grammatisk betingede fejl
fejlgrupperne: b, c, d, e (idet disse bl.a. omfatter højningsendelser!)
- D. årsag: grammatisk betingede fejl
fejlgrupperne: h, i, k.
- E. årsag: andre fejl
fejlgruppe 1, mindre end 2% for alle elever.

.....

En "kortlægning" af en elevs egentlige stavevanskeligheder kan altså opnås gennem en afprøvning af:

1. stumme bogstaver
2. ord med medlydsophobning (forudsætter en sikker lydanalyse)
3. endelser for hovedgrupperne
4. selvllydsforveksling
5. medlydsfordobling

medens k-gruppen: forkert deling og sammensætning af ord næppe kan betegnes som en decideret stavefejl og derfor lades ude af betragtning i de følgende prøver!

Ud fra en skyldig hensyntagen til indlæringsrækkefølgen tages afprøvnin-
gerne i denne orden:

- I. navneord - endelser
- II. udsagnsord - endelser
- III. tillægsord - endelser
- IV. selvllydsforveksling
- V. stumt d - dt eller t-endelse - stumt h -
medlydsfordobling
- VI. sværere ord med medlydsophobning -
gængse fremmedord

.....

Alle prøveark er nummereret i overensstemmelse med ovenstående.

.....

Afprøvning.

Prøverne er beregnet til brug fra 3. klasse til og med 9. klasse, forsiderne for 3. - 5.kl., bagsiderne for 6. - 9.kl.

Bemærk, at I, II, III, IV og VI desuden indeholder en mindre opdeling, således:

I. <u>navneord</u>	3.kl.: nr. 1 - 16 (ent. best. - flert. ubest.)
4. og 5.kl.: nr. 1 - 24 (alle bøjninger)
II. <u>udsagnsord</u>	3.kl.: nr. 1 - 10 (navnem. - nutid - datid)
4.kl.: nr. 1 - 18 (+ kort og lang till.form og -de i datid)
5.kl.: nr. 1 - 26 (+ urglm. bøjning i datid og kort till.form)
III. <u>tillægsord</u>	3.kl.: nr. 1 - 12 (e- og t-form, gradbøjning)
4.kl.: nr. 1 - 16 (+ urglm. gradbøjning)
5.kl.: nr. 1 - 22 (+ vanskeligere ord og omlyd)
IV. <u>selvlydsforveksling</u>	3.kl.: nr. 1 - 15 (æ-lyd stavet e, e-lyd stavet i,
4.kl.: nr. 1 - 20 ø-lyd stavet y, å-lyd stavet o
5.kl.: nr. 1 - 25 og o-lyd stavet u)
VI. <u>svære ord og lydcombinationer</u>	3.kl.: nr. 1 - 17
4. og 5.kl.: nr. 1 - 29

.....

Alle prøver tages som orddiktater: sætningerne læses op én gang, derefter gentages ordet med stregmarkering!

.....

Rettearbejde.

Et skema for hver elev krydses af f.eks. med rød markering for stavfejl, ingen markering for rigtige stavninger.

Såfremt der i afprøvningsordene forekommer andre fejl end de, der eftersøges i hver enkelt prøve, bør man notere sig dem.

Disse fejl vil med næsten 100% sikkerhed kunne placeres i en af de andre fejlgrupper.

Fejlene markeres de tilsvarende steder i retteskemaet!

eks.:

6. klasse, navneord, nr. 8: eleven har skrevet "beledet".

Ordet er forkert både med hensyn til medlydsfordobling og selvlydsforveksling.

Markering begge steder i rettearket!

.....

Ud af disse retteskemaer kan sluttelig aflæses:

1. specielle vanskeligheder for den enkelte elev!
2. generelle vanskeligheder for en klasse som helhed!

hvilket åbner mulighed for en gennemgribende, systematisk behandling såvel i specialundervisning som i det daglige klassearbejde.

B. Skovlund Larsen
 Århus - 1980.

Navneord.

3. klasse

1. Han slog <u>armen</u> , da han faldt.	-en
2. De sluttede <u>kampen</u> kl. 16.	
-----	
3. På <u>bordet</u> lå en masse bøger.	-et
4. De tog på <u>landet</u> hver sommer.	
-----	
5. Hunden fik <u>halen</u> i klemme.	-n
6. Drengen tog <u>jakken</u> af, da han kom ind.	
-----	
7. Mor rensede <u>tæppet</u> i stuen.	-t
8. Hun tog <u>æblet</u> , men lod pæren ligge.	
-----	
9. Der går fem <u>kalve</u> på engen.	-e
10. Han har både <u>fugle</u> og fisk.	
-----	
11. Der hænger mange <u>lamper</u> i klassen.	-r
12. Jægeren skød fire <u>krager</u> og en hare.	
-----	
13. De store <u>træer</u> i parken skal fældes.	-er
14. Vore <u>naboer</u> er flinke mennesker.	
-----	
15. En undulats <u>fjer</u> kan være grønne.	ingen
16. De mange <u>ord</u> var rigtigt stavet.	endelse
-----	
desuden for 4. og 5. klasse	
17. Kun i <u>dalene</u> kan der bo mennesker.	-(e)ne
18. Stærerne og <u>spurvenerne</u> sloges om reden.	
-----	
19. De fotograferede <u>mågerne</u> fra færgen.	-(r)ne
20. Både kasserne og <u>poserne</u> gik i stykker.	
-----	
21. <u>Broerne</u> over floden var under reparation.	-(er)ne
22. Mor syede selv <u>gardinerne</u> til værelset.	
-----	
23. Vi så <u>dyrene</u> i den zoologiske have.	-ene
24. Han slog <u>knæene</u> , da han væltede.	

Navneord.

fra 6. klasse

1. Drengen spillede <u>bolden</u> videre.	-en
2. De kørte med <u>sporvognen</u> igennem byen.	
-----	
3. Manden fejede <u>førtovet</u> rent for sne.	-et
4. Læreren anbragte <u>katederet</u> midt i klassen.	
-----	
5. Vi gik i <u>skyggen</u> hele tiden.	-n
6. Jeg læste om <u>katastrofen</u> i går.	
-----	
7. Hvad <u>udseendet</u> angik, var der intet at klage over.	-t
8. Drengen hængte <u>billedet</u> på plads.	
-----	
9. Nogle <u>arbejdere</u> stod og talte sammen.	-e
10. De fire <u>kunstnere</u> holdt udstilling sammen.	
-----	
11. Der var en mængde <u>mennesker</u> til stede.	-r
12. Jeg har hørt flere <u>historier</u> om ham.	
-----	
13. De fleste <u>appelsiner</u> var gode nok.	-er
14. Elevernes <u>resultater</u> var tilfredsstillende.	
-----	
15. I tre <u>skridt</u> var han oppe ad trappen.	ingen
16. De gav <u>udtryk</u> for forskellige opfattelser.	endelse
-----	
17. Alle <u>formiddagene</u> var chefen travlt optaget.	-(e)ne
18. De fik <u>ildebrandene</u> slukket med skum.	
-----	
19. Firmaet bragte altid <u>varerne</u> ud til kunderne.	-(r)ne
20. Handelen gik livligt, men <u>fortjenesterne</u> var små.	
-----	
21. De diskuterede ivrigt, for <u>meningerne</u> var stærkt delte.	-(er)ne
22. Vi så <u>forestillingerne</u> både kl. 20 og 22.	
-----	
23. Fangstmændene hængte <u>skindene</u> til tørring.	-ene
24. Mor bandt <u>båndene</u> så stramt, hun kunne.	

Udsagnsord.

3. klasse

1. Vil du samle bøgerne sammen? -e
 2. Kan du høre, hvad jeg siger?

 3. De rejser til Amerika i morgen. -er
 4. Jeg tænker tit på ham.

 5. Det snør meget i denne vinter. -r
 6. Hvor bor hr. Sørensen?

 7. Børnene voksede op på landet. -ede
 8. Jeg hentede mor ved stationen.

 9. Hun følte ingen smerter mere. -te
 10. Hvad spiste I til middag?

desuden for 4. klasse

11. Fik du malet stuen i går? -et
 12. Det havde jeg aldrig troet om ham.

 13. Hunden har bidt postbudet. -t
 14. Manden blev ført bort.

 15. Pigerne kom løbende op ad trappen. -ende
 16. En hoppende bold er svær at gribe.

 17. Jeg sagde det i onsdags. -de (urglm.)
 18. Mor lagde de små i seng.

desuden for 5. klasse

19. Manden trak båden på land.
 20. Du skulle have været her kl. 10.
 21. Eleverne drog af sted i samlet flok. urglm, bøjning
 22. Bilen holdt ved fortovskanten.
 23. Fik du gjort dit arbejde færdigt?
 24. Har du haft det godt på turen?
 25. Drengen har sunget i koret længe.
 26. Hvad foregik der egentlig?

Udsagnsord.

fra 6. klasse

1. Man må <u>forbedre</u> sin staveevne.	-e
2. Dommeren måtte <u>frikende</u> den anklagede.	
-----	
3. Broerne <u>forbinder</u> Jylland og Fyn.	-er
4. Han <u>undskylder</u> sig med manglende tid.	
-----	
5. Historien <u>angår</u> ikke mig.	-r
6. Hvad <u>foregår</u> der her?	
-----	
7. Vi <u>passerede</u> grænsen kl. 12.	-ede
8. Manden <u>mishandlede</u> sin hund.	
-----	
9. Han <u>spurgte</u> , om jeg kunne komme.	-te
10. Soldaterne <u>sprængte</u> huset i luften.	
-----	
11. Folk har <u>indordnet</u> sig under reglerne.	-et
12. Rytteren havde <u>striglet</u> sin hest.	
-----	
13. Træningen er <u>begyndt</u> for spillerne.	-t
14. Alle mænd blev <u>indkaldt</u> til militæret.	
-----	
15. Pigen så <u>drillende</u> på veninden.	-ende
16. Fik du et <u>tilfredsstillende</u> svar?	
-----	
17. Jeg <u>lagde</u> bogen på bordet.	-de
18. Hvor <u>turde</u> du gøre det?	
-----	
19. Vi har tit <u>hjulpet</u> hinanden.	
20. Manden havde <u>affundet</u> sig med sin skæbne.	
21. Noget <u>lignende</u> har jeg aldrig hørt.	
22. De <u>indbundne</u> bøger pyntede i reolen.	urglm. bøjning
23. Den <u>vedvarende</u> tørke var katastrofal.	+ vanskeligere
24. Den yngste ansøger blev <u>indstillet</u> som nr. 1.	ord.
25. Det er <u>afgjort</u> hans egen skyld.	
26. Sagen har <u>interesseret</u> mig meget.	

Tillægsord.

3. klasse

1. Børnene fik våde fødder i græsset.
 2. Jeg tømte det fulde glas i tre drag. -e
 3. Eleverne var rolige under prøven.
-

4. Der var et langt stykke at gå.
 5. Vi havde et skønt vejr i ferien. -t
 6. Manden havde et bredt bælte på.
-

7. Den syge blev dårligere hen under aften.
 8. Jo tyndere isen er, desto farligere er den. -ere
 9. Peter er stærkere end sin broder.
-

10. Man gør klogest i at tænke sig om.
 11. Hvem nåede højest i points? -est(e)
 12. Det er den skarpeste kniv, jeg har set.
-

desuden for 4. klasse

13. Jens er mindre end jeg. -re
 14. Nu er han bedre til stavning.
-

15. Hvem er størst, Eva eller Ole? -st
 16. Karl kom hurtigst i mål.
-

desuden for 5. klasse

17. Det gjorde ondt hele natten.
18. Er du tilfreds med dit arbejde?
19. Eleverne arbejdede ivrigt med opgaven. vanskeliggere
20. Hans er ældre end sin søster. ord + omlyd.
21. Et gammelt venskab er en god ting.
22. Jørgen er den yngste i klassen.

Tillægsord.

fra 6. klasse

1. De stejle gader var ubehagelige at færdes i.
 2. Vi har mange flittige elever. -e
 3. Han klarede de hårde prøver.
-
4. Et voldsomt uvejr trak op.
 5. Findes der et nøjagtigt svar på spørgsmålet? -t
 6. Et uheldigt mål afgjorde kampen.
-
7. Et godt helbred er vigtigere end alt andet.
 8. Er pigerne dygtigere end drengene? -ere
 9. Varerne er billigere i dag end i går.
-
10. Der er koldest midt i landet.
 11. Den tapreste af soldaterne blev dekoreret. -est(e)
 12. Det er lettest at knibe udenom.
-
13. Vi kom ind i et større trafikuheld.
 14. Det gik ikke værre, end jeg havde troet. -re
 15. Er du yngre end din broder?
-
16. Hvad er rigtigst: første eller andet svar?
 17. Hvilken by ligger nordligst: Oslo eller Stockholm? -st
 18. Han underskrev: ærbødigst P. Jensen.
-
19. Jeg købte et sjældent frimærke.
 20. Det blev et ordentligt arbejde tilsidst. vanskeligere
 21. Der skete et ejendommeligt uheld i går. ord.
 22. Det var svært at køre i byens krogede gader.

Selvlydsforveksling.

3. klasse

1. De holdt <u>fest</u> i klassen.	æ-lyd stavet <u>e</u>
2. Hver <u>vinter</u> var familien i Norge.	e-lyd " <u>i</u>
3. Når <u>lyngen</u> blomstrer, er heden smuk.	ø-lyd " <u>y</u>
4. I går fik vi <u>loftet</u> isoleret.	å-lyd " <u>o</u>
5. Vi nød <u>luften</u> og solen ved havet.	o-lyd " <u>u</u>

6. Manden tjente mange <u>penge</u> på sit hus.	
7. Han brækkede en <u>kvist</u> af busken	det samme
8. Jeg skal til at <u>trykke hæfter</u> .	
9. Om <u>sommeren</u> kører vi med campingvogn.	
10. Han slog sin <u>mund</u> , da han faldt	

11. Hvad vil historien mon <u>ende</u> med?	
12. Uneidet skete <u>midt</u> i gadekrydset.	det samme
13. Far stillede en <u>gynge</u> op i haven.	
14. De iagttog <u>folkene</u> under arbejdet.	
15. Af hensyn til sin <u>sundhed</u> skal man spise frugt.	

desuden for 4. kl.

16. De fik <u>hver</u> en bog som gave.	
17. Mandens <u>fabrik</u> måtte lukke.	det samme
18. Mor sagde til <u>lykke</u> til mig.	
19. Dommeren <u>stopper</u> kampen nu og da.	
20. Hæfterne ligger på <u>bunden</u> af skabet.	

desuden for 5. kl.

21. Han tog meget <u>behersket</u> på situationen.	
22. Den gode <u>udvikling</u> skal helst fortsætte.	det samme
23. Pigen fik en <u>lygte</u> til sin cykel.	
24. Soldaten blev <u>beordret</u> på vagt.	
25. I løbet af <u>sekunder</u> skete uheldet.	

Selvlydsforveksling.

fra 6. klasse

1. Læreren udviste en <u>englelig</u> tålmodighed.	æ-lyd stavet <u>e</u>
2. Det blev en <u>ualmindelig</u> god fest.	e-lyd " <u>i</u>
3. Nu må du <u>skylle</u> , sagde tandlægen.	ø-lyd " <u>y</u>
4. Far fik store <u>omkostninger</u> ved huskøbet.	å-lyd " <u>o</u>
5. Vi skal til <u>bryllup</u> i morgen.	o-lyd " <u>u</u>
-
6. En <u>mængde mennesker</u> mødte op.	
7. Den store <u>udstilling</u> varer 8 dage.	
8. I <u>begyndelsen</u> var arbejdet svært.	det samme
9. De <u>offentlige</u> kontorer åbner kl. 9.	
10. Hans <u>kundskaber</u> blev sat på en vanskelig prøve.	
-
11. Maskinen er <u>anvendelig</u> til mange formål.	
12. Rækværkets <u>spidser</u> blev filet af.	
13. Præsten <u>forkyndte</u> budskabet for forsamlingen.	det samme
14. Der er <u>boldspil</u> på pladsen nu.	
15. Officeren sendte <u>patruljer</u> i alle retninger.	
-
16. Man bedes <u>henvende</u> sig mellem kl. 10 og 12.	
17. Der er <u>gevinst</u> hver gang.	
18. Hun syede <u>frynser</u> på ærmerne.	det samme
19. Han <u>foldede</u> avisen sammen og gik.	
20. De to <u>kuffertter</u> var stjålet.	
-
21. Klokken <u>elleve</u> holder vi pause.	
22. Pladens <u>indspilning</u> varede over en time.	
23. Man så med <u>bekymring</u> udviklingen i møde.	det samme
24. Han var helt <u>skjoidet</u> i ansigtet af varmen.	
25. Formuen var <u>skrumpet</u> ind til ingenting.	

Stumme bogstaver og medlydsfordobling.

3. - 5. klasse

1. Vi går i vandet i eftermiddag.
 2. Løb ud i gården og leg!
 3. Inde i stalden stod to rideheste. stumt d
 4. Far kørte jorden væk på en lastbil.
 5. De kunne slukke ilden med håndsprøjter.
-
6. Jeg ved kun lidt om den historie.
 7. Jægeren har skudt en ræv. -dt eller
 8. Havde du blot været her i går. -t endelse
 9. Har du mødt mor på vejen?
 10. Det var netop det, jeg mente.
-
11. I skal være hjemme til middag.
 12. Så du, hvilken vej han løb?
 13. Har I hørt, hvorfor hun ikke kommer? stumt h
 14. De møder hver dag til rette tid.
 15. Bilens hjul blev skiftet.
-
16. Vi er sammen i alle timerne.
 17. Hele klassen var med i stykket.
 18. Så lægger vi alt på plads!
 19. De fattige nationer skal hjælpes.
 20. Den lille kunne tælle til 25. medlyds-
 21. Træets rødder var kæmpestore. fordobling
 22. Jeg var heller ikke til stede i går.
 23. Hvad hedder du til efternavn?
 24. En gang imellem går det fint.
 25. Jeg bestiller lige to billetter.

Stumme bogstaver og medlydsfordobling.

fra 6. klasse

1. Han kan ikke urdvære sin kaffe.
 2. Hun løb, som gjaldt det livet.
 3. Jeg er spændt på bogens slutning. stumt d
 4. Drengen har en skildpadde og en undulat.
 5. Du har længe vidst besked.
-
6. Så vidt jeg ved, er han rask nu.
 7. Det regnede uafbrudt i flere timer. -dt eller
 8. Må jeg få et hundt porrer! -t endelse
 9. Tag lige og vent på mig!
 10. Han er yant til at være alene om arbejdet.
-
11. Børnene fandt et hvepsebo i haven.
 12. Jeg ved hyerken ud eller ind.
 13. Det er vigtigt, at erhvervslivet udvikler sig. stumt h
 14. Kirkens hvælvinger er enormt høje.
 15. Han er blevet helt hjulbenet af at ride.
-
16. Der bruges særlige konvolutter til luftpost.
 17. De gamle kammerater mødtes hvert år.
 18. Jeg sad i solskinnet og nød tilværelsen.
 19. Han er fast abonnet på avisen.
 20. Har du billetterne til i aften? medlyds-
 21. Mange frivillige meldte sig straks. fordobling
 22. Gaden var spærret hele dagen.
 23. Hun stirrede længe på mig.
 24. En sådan uddannelse tager mange år.
 25. Et godt hjælpemiddel kan være mange penge værd.

Svære ord og lydcombinationer.

3. klasse

1. Familien går i kirke hver søndag.
2. Hvordan var vejret i jeres ferie?
3. Ringene var lavet af sølv og guld.
4. Der er endnu lidt tid tilbage.
5. Det er meget vigtigt, at du kommer.
6. Gartneren solgte alle slags frugt.
7. Vil du ikke lege med os?
8. Her er også plads til dig.
9. Munden sprang pludselig op og gæde.
10. Eleven sang falsk med vilje.
11. Kærre gik langs hegnet og græssede.
12. Læreren fortalte sagnet om kong Dan.
13. Jeg så straks, at han snød.
14. I går solgte far vores bil.
15. Drengens fødder er vældig store.
16. Hvor mange brødre har du?
17. Jeg fik to tænder plomberet.

desuden for 4. og 5. klasse

18. Hunden strejfede om i flere timer.
19. I september ses mange stjerner på himlen.
20. Den sorte hingst lagde man straks mærke til.
21. Sønnen hjælper til i forretningen.
22. Mine forældre kommer på besøg i dag.
23. Der ligger nogle mægtige krigsskibe i havnen.
24. Tyven blev idømt fængsel i tre år.
25. Jeg har tænkt meget over, hvad du sagde.
26. De stjåine papirer blev erstattet.
27. Har du fastgjort din sele?
28. Tårnet blev sprængt i luften.
29. Manden er kunstner på sit område.

Svære ord og lydforbindelser + fremmedord.

fra 6. klasse

1. Han reddede livet ved sin hurtighed.
 2. I store skarer fløj fuglene sydpå.
-
3. Firmaet ansatte to ingeniører og en arkitekt.
 4. Der var kun få passagerer med maskinen. trykstærk
 5. Diskussionen mellem professorerne varede længe. r-endelse
-
6. En langvarig behandling af emnet ventede klassen.
 7. Det var i enhver henseende en god aften.
 8. Der er flere forskellige måder at klare sagen på.
 9. Han udførte illegalt arbejde under krigen.
 10. Du har længe skyldt mig 50 kr.
 11. Et godt materiale er afgørende for resultatet.
 12. Eleverne snakkede om lærerne i frikvarteret.
 13. Hesten var så sprælsk, at den ikke var til at styre.
 14. Det danske skriftsprog er lettere, end man tror.
 15. Fuglenes angstskrig kunne høres langt bort.
-
16. Bogen vakte sensation ved sin fremkomst.
 17. Den voldsomme eksplosion hørtes over hele byen. -sion?
 18. Hørte I transmissionen fra stævnet? -tion?
 19. Forlagets direktion holder møde i dag.
-
20. Min far bliver halvtreds i morgen.
 21. Vi fik assistance af Falck.
-
22. Skolens inspektør var til stede under mødet. ind-?
 23. Min indtægt er steget i år. in-?
-
24. Han startede som bibliotekar i Aalborg.
-
25. Al bagage indskrives med det samme. -ge udtale,
 26. Familiens budget kunne ikke holde. anden frem-
 27. Partiets bureaukrati blev værre og værre. medart. udt.
-
28. Er der en chance for mig også?
 29. Vi bliver nødt til at annoncere i avisen.

Opgørelse.

navn: _____ klasse: _____ prøvedato: _____

Navneord:

Udsagnsord:

Tillægsord:

fejl I.

-en	
-et	ent.
-n	best.
-t	
-e	
-r	flert.
-er	ubest.
-	
-(e)ne	
-(r)ne	flert.
-(er)ne	best.
-ene	

fejl II.

-e	navnemåde
-er	nutid
-r	
-ede	datid, rglm.
-te	
-et	kort till.f.
-t	
-ende	lang "
-de	datid, urglm.
	div. urglm.

fejl III.

-e	alm. bøjn.
-t	
-ere	rglm. gr.bøjn.
-est	
-re	urglm. gr.bøjn.
-st	div. bøjn.

Selvllydsforveksling

Svære ord og lydcombinationer

VI.

Fremmedord (6. - 9. kl.)

fejl IV.

æ	→	e
e	→	i
ø	→	y
å	→	o
o	→	u

fejl 3.-5.kl.

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	omlyd
17	
18	
19	
20	
21	
22	
23	a → æ ← å
24	
25	
26	
27	
28	
29	

fejl 6.-9.kl.

1	
2	
3	
4	trykst. r-endelse
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	-tion?
18	-sion?
19	
20	
21	
22	
23	in- ell. ind-?
24	
25	
26	-ge udtale, anden fremmedart. udt.
27	
28	
29	

Stunt bogstav

Endelse: -dt eller -t

Medlydsfordobling

fejl V.

stunt <u>d</u>
-dt eller -t
stunt <u>h</u>
medlydsfordobling

Behandling af forekommende fejltyper.

(henvisning til "System-dansk")

<u>navneord</u>	ental bestemt:	Hæfte 1	fra side 22
	flertal ubestemt:	Hæfte 1	fra side 16
	flertal bestemt:	Hæfte 1	fra side 25
<u>udsagnsord</u>	navnemåde:	Hæfte 2	fra side 12
	nutid og datid:	Hæfte 2	fra side 8 - 11
		Hæfte 2	fra side 19 - 21
	kort og lang till.form:	Hæfte 2	fra side 35 - 36
	-de i datid:	Hæfte 2	fra side 20 - 21
<u>tillægsord</u>	e- og t-form:	Hæfte 2	fra side 25 - 28
	gradbøjning:	Hæfte 2	fra side 29 - 32
	urglm. gr.bøjning:	Hæfte 2	fra side 33 - 34
<u>selvlydsforveksling</u>		Hæfte 3	fra side 5 - 23
<u>stamt d</u>		Hæfte 3	fra side 31 - 33
<u>-dt eller -t endelse</u>		Hæfte 3	fra side 34 - 35
<u>medlydsfordobling</u>		Hæfte 3	fra side 24 - 30
<u>a → æ ← ä</u>		Hæfte 3	fra side 36 - 38

.....

VI. 6, -9.kl.

(pkt. 3, 4, 5)

bøjning af danske navneord:

e-endelse i ental ubestemt kræver
altid r i flertal ubestemt og om-
vendt! (løbe - løber, lærer - lærere)

hvorimod: trykstærk r-endelse (fremmedord) al-
tid efterfølges af -er i flertal ubestemt!
(figur - figurer).

(pkt. 16, 17, 18)

-tion eller -sion endelse?:

-tion efter a, i, k, u (sensation, tradition,
produktion, revolution). Undtagelser fra i,
se herunder!

-sion, når det tilsvarende udsagnsord ender på
-tere eller -dere (diskutere - diskussion,
kollidere - kollision, revidere - revision).

(pkt. 22, 23)

ind- eller in- som forstavelse?:

ind = dansk, ordet kan skilles (indkomst =
komme ind)

in = udenlandsk, ordet kan ikke skilles
(invitation). Desuden oftest tryk på en
senere stavelse!

.....

Lydschema, forlyd.

(ved B. Skoulund Larsen)

	b	c	d	f	g	h	j	k	l	m	n	p	r	s	t	v
b	X						bj-	bl-					br-			
c		X				ch-										
d			X				dj-						dr-			dv-
f				X			fj-	fl-		fn-		fr-				
g					X		gj-	gl-		gn-		gr-				
h						X	hj-									hv-
j							X									
k								X		kn-		kr-				kv-
l									X							
m							mj-			X						
n							nj-				X					
p							pj-	pl-				X	pr-			
r													X			
s						sh-	sj-	sk-	sl-	sm-	sn-	sp-			st-	sv-
t							tj-						tr-			tv-
v													vr-			X
sk							skj-						skr-			skv-
sp							spj-		spl-				spr-			
st							stj-						str-			